

Giresun mebusu Hakkı Tarık Usun, dahilî nizamnamenin 22 ve 32 nci maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Teşkilâtı esasiye encümeni mazbatası (2/1)

3 - II - 1935

Yüksek Reisliğe

Nizamnamemizin 22 nci maddesine göre, Kamutay, adı belli 17 encümen kurar. Bunların birine 5, birine 10, öbürlerinden kimine 15, 20, kimine de 25 saylav yeri verir; böylece 285 saylav toplamı yılları başında encümenlere ayrılmış olur.

Zaten 25 saylav Başkanlık Divanı üyeliği ve Bakanlık gibi ödevlerle encümenlere girmediklerinden, encümene giren ve girmesi caiz olmayan saylav sayısı 310 u buluyor demektir. Saylav sayısı 317 olduğu zaman hemen hemen her saylav bir encümende vazife alıyor sayılabilir.

Kamutay 399 saylavdan toplanınca 114 arkadaş hiç bir encümene mal edilmemiş ve vaktile saylavların 317 olduğuna göre tesbit edilmiş olan encümen üyelikleri şimdi görülüyor ki darlaşarak bir çok ihtisas sahiblerini encümen dışında bırakmış olacaktır. Her ne kadar her saylav dilediği encümenin açık müzakerelerine gelmekte söz söylemekte serbest bulunuyor ve böyle olduğu zamanlar da görülüyorsa da arkadaşların kendi ihtisaslarına göre ayrılacakları encümenlerde rey sahibi kılmak kendilerini bu encümenlerin çalışmalarına daha yakından alâkalandırmak olacağından ve üçde bir mevcud ile müzakere ve karar nısbı muhafaza edildiği takdirde encümen toplantılarının daha çok kolaylaşacağına şüphe edilemez.

İşte bu düşünce ile nizamnamemizin 22 ve 32 nci maddelerinin değiştirilmesini teklif ediyorum.

Böylece encümen üyeliklerinin sayısı en az beşten ona, en çok yirmi beşten otuza çıkmış, ancak müzakere ve karar nısbı yine üçde başlayıp sekizde kalmış olacaktır.

Kabulünü dilerim.

Giresun
H. Tarık Us

GİRESUN MEBUSU HAKKI TARIK USUN TEKLİFİ

1 — Kamutay nizamnamesinin 22 nci maddesinde sayılı encümenlerin üyelikleri beşer artırılır.

2 — Gine bu nizamnamenin 32 nci maddesindeki müzakere ve karar nısbı dörtte bire indirilir.

		Şimdiki		Teklif	
		sayısı	Nisab	edilen	Nisab
1 - Arzuhal	Encümeni	20	7	25	7
2 - Divanı Mu.	»	15	5	20	5
3 - Hesabları tetkik	»	10	4	15	4
4 - Kütüphane	»	5	2	10	3
5 - Teşkilâtı E.	»	15	5	20	5
6 - Bütçe	»	25	9	30	8
7 - Adliye	»	20	7	25	7
8 - Dahiliye	»	25	9	30	8
9 - Gümrük	»	15	5	20	5
10 - Hariciye	»	15	5	20	5
11 - İktisad	»	20	7	25	7
12 - Maarif	»	15	5	20	5
13 - Maliye	»	15	5	20	5
14 - Millî Müdafaa	»	20	7	25	7
15 - Nafia	»	15	5	20	5
16 - Sıhhat	»	15	5	20	5
17 - Ziraat	»	20	7	20	5
		285		370	

Teşkilâtı esasiye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Teş. Es. Encümeni

Karar No. 1

Esas No. 2/1

10 - III - 1935

Yüksek Reisliğe

Büyük Millet Meclisi dahili nizamnamesinin 22 ve 32 nci maddelerinin değiştirilmesi için Giresun sayıyı Hakkı Tarık Usun yaptığı teklif Yüksek reisliğe encümenimize verildiğinden okundu ve gereği düşünüldü.

Dahili nizamnamemizin, encümenlerin üye adedini gösteren 22 nci maddesi sayıyı adedinin 317 olduğu zamana göre yapılmış olup bu gün sayıyı adedinin 399 a çıkarılmış olmasından dolayı encümenler üyelerinin de çoğaltılarak ihtisas sahiblerinden gereği gibi istifade edilmesi pek yerinde ve gerekli görülmüş ve teklif prensib yönünden onanmıştır.

Teklifte encümenlerin her birinde 5 er üye artırılması yoluna gidilerek madde ona göre kısaca yazılmış ise de; artırılacak üye adedi teklifte olduğu gibi 85 olarak onanmış ve fakat bu aded encümenlere ayrılırken her encümenin bu gün daha iyi anlaşılmış olan ihtiyaçları göz önünde tutularak ona göre kuvvetlendirilmesi daha uygun görülmüştür. Bunun için nizamnamenin eski maddesinin tamamen değiştirilerek Arzuhal, Divanı muhasebat, Teşkilâtı esasiye, Adliye, Dahiliye, Gümrük ve inhisarlar, Hariciye Maarif, Maliye, Millî Müdafaa, Nafia, Sıhhat ve içtimai muavenet, Ziraat encümenlerinde 5 şer ve Bütçe, İktisad encümenlerinde 10 nar üye artırılmış ve Meclis hesaplarını tetkik encümeni ile Meclis kütüphanesi encümeni üyeleri eskisi gibi bırakılmıştır. Son zamanlarda Nafia vekilliğine bağlanmış olan Posta, Telgraf ve telefon işlerinin bu değiştirme sırasında Dahiliye encümeninden almarak Nafia encümenine verilmesi de

encümenimizce gerekli görülerek madde metni ona göre düzeltilmiştir.

Teklifte 32 nci madde hükmünün dahi değiştirilmesi istenilmiştir. Bu madde müzakere nisabını (üçte bir) olarak gösterekte ve teklif ise bunu (Dördde bir) e indirmektedir. Her ne kadar üye adedinin çoğalmış olması dolayısıyla bu teklif ile eski müzakere nisabı ne işine o nisabın adeden eksiltilmemiş olacağı neticesine varılır ise de, üye sayısının çoğaltılması nisbetinde reylerin de adette çoğalması daha faydalı olacağı şüphesiz bulunduğuundan bu maddenin değiştirilmeyerek olduğu gibi bırakılması gerekli görülmüştür.

Nizamnamenin 5 nci maddesinin 27 nisan 1933 tarihli değiştirilmesinde Riyaset divanı kâtiblerinin 6 ya çıkarılmış olmasına göre 7 nci maddede yazılı bulunan (Kâtibler için dörd) ibaresinin de (Kâtibler için altı) olarak düzeltilmesi gerekli olarak düşünülmüştür.

Yukarıda yazılı düşüncelere göre söz birliği ile hazırlanan değiştirme lâyihası Yüksek Reisliğe sunulur.

Teş. Es. E. Rs.	M. M. N.	Kâtib
Bursa	Mardin	Mardin
R. Canitez	Edib Ergin	Edib Ergin
Aza	Aza	
Konya	Muğla	
Ali Fuad Cebesoy	Y. Nadi	
Aza	Aza	
Tokad	Izmir	
R. Erişken	M. Esad Bozkurd	

TEŞKİLÂTI ESASİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Türkiye Büyük Millet Meclisi dahili nizamnamesinin bazı maddelerinin değiştirilmesine dair nizamname lâyihası

MADDE 1 — Dahili nizamnamenin 7 nci maddesindeki (Kâtibler için dörd) ibaresi (Kâtibler için altı) şeklinde tashih edilmiştir.

MADDE 2 — Dahili nizamnamenin 22 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Her içtimam başlangıcında vazifeleri ertesi içtimaa kadar devam etmek ve azası Heyeti umumiyece izafi reyile intihab olunmak üzere on yedi encümen teşkil olunur.

Meclis vazifelerile mütenazır encümenler:

1 - Arzuhal encümeni (25 aza, 2 muvazzaf kâtib);

2 - Divanı muhasebat encümeni (20 aza, 1 muvazzaf kâtib);

3 - Meclis hesablarının tetkiki encümeni (10 aza, 1 muvazzaf kâtib);

4 — Meclis kütüphanesi encümeni (5 aza, bunlardan birini Riyaset divanı, İdare âmirleri arasından ayırr. Bu encümene Kütüphane müdürü kâtiblik eder);

5 - Teşkilâtı esasiye encümeni (20 aza, 1 muvazzaf kâtib);

Dahili nizamname işleri bu encümene muhavgeldir.

Bütün Hükümet hizmetleriyle mütenazır encümenler :

6 - Bütçe encümeni (35 aza, 1 muvazzaf başkâtib iki başkâtib muavini, bir memur). Bu encümen kendine bir de reisvekili intihab eder.

Umumî bütçe mazbatasının yazılması ve müdafaasile mükellef bir mazbata muharririnden başka bu encümen bir veya muhtelif dairenin Bütçe mazbatasını yazmak ve müdafaaa etmekle mükellef hususî mazbata muharrirleri dahi intihab edebilir.

Vekâletlerle mütenazır encümenler (Hece harfleri tertibile):

7 - Adliye encümeni (25 aza, 1 muvazzaf kâtib);

8 - Dahiliye encümeni (30 aza, 1 muvazzaf kâtib);

Bu encümen lüzum görüldükce bir reis vekili de seçer.

İşkân işleri bu encümene muhavgeldir.

9 - Gümrük ve inhisarlar encümeni (20 aza, 1 muvazzaf kâtib);

10 - Hariciye encümeni (20 aza 1 muvazzaf kâtib);

11 - İktisad encümeni (30 aza, 1 muvazzaf kâtib);

12 - Maarif encümeni (20 aza, 1 muvazzaf kâtib);

13 - Maliye encümeni (20 aza, 1 muvazzaf kâtib);

Tapu işleri bu encümene muhavgeldir.

14 - Millî Müdafaaa encümeni (25 aza, 1 muvazzaf kâtib);

15 - Nafia encümeni (20 aza, 1 muvazzaf kâtib);

Posta, Telgraf ve telefon işleri bu encümene muhavgeldir.

16 - Sıhhat ve içtimai muavenet encümeni (20 aza, 1 muvazzaf kâtib);

17 - Ziraat encümeni (25 aza, 1 muvazzaf kâtib);

Yukarıdaki encümenlerle tenazuru bulunmayan dairelere müteallik lâyiha ve teklifler, Maliye umuruna aid iseler, Bütçe ve Maliye encümenlerinde, bundan başka bütün lâyiha ve teklifler, Dahiliye encümeninde müzakere olunur.

MADDE 3 — Bu nizamname hükmünü Büyük Millet Meclisi yürütür.